

ANTIGONÉ

Tanítási segédlet
készítette: Dobos Eszter

Kedves Pedagógusok!

Jelen tanítási segédlet a Székesfehérvári Vörösmarty Színház Antigone című előadásához készült, középiskolai korosztály számára. Célunk, hogy a kiadványban található játékok, témafelvetések segítségével a diákok felkészülhessenek a színházlátogatásra, előzetesen ismerkedjenek az előadás központi kérdéseivel, színházi és irodalmi formanyelvével, illetve, hogy az előadás megtekintését követően struktúráltnan oszthassák meg egymással élményeiket. A segédlet összeállításában fontos szempont volt, hogy az előkészítő feladatok nagy része szövegismeret nélkül is megoldható legyen, amennyiben a diákok az előadás megtekintése előtt nem foglalkoztak még a drámával.

Dobos Eszter

Tartalomjegyzék

Szophoklész: Antigoné	3
A színház és politika kapcsolata a korabeli Athénban	3
Értelmezési lehetőségek	3
Fordításbeli különbségek	6
Feladatok az előadás megtekintése előtt	7
Plakát összehasonlítás	7
Konfliktusos dráma	8
Kreón beszéde	8
Rendezői koncepció	10
Feladatok az előadás megtekintése után	11
Élménybeszámoló	11
Kreón és Antigoné	11
3. Az Antigoné aktualitása	12
Források	15

Szophoklész: Antigoné

Kiegészítő anyagok irodalom órához

A színház és politika kapcsolata a korabeli Athénban

A korabeli Athén kulturális világában politika és színház szorosan összekapcsolódott. Az athéni színház nem az esztétika öntörvényű és az egyéb társadalmi és kulturális szféráktól elkülönült birodalmához tartozott (a korabeli görögök számára nem létezett olyasmi, amit mi jó kétszáz esztendeje „esztétikai autonómiának” nevezünk), eredete a kultikus gyakorlatra nyúlt vissza, mindenekelőtt identitásalkotó szerepe volt, s bőven reflektált a korabeli társadalom, erkölcs és politika dilemmáira. (Mégpedig korántsem csak a tragédia színpadán: gondoljunk Arisztophanész komédiáinak – olykor éppenséggel nem veszélytelen – napi politikai és ideológiai reflexióira.) A korabeli színházi előadásokon a nézők nem egyszerűen a mítikus kor jelentős nemzetségeinek tragikus történeteire voltak kíváncsiak, hanem a történetek megalkotásától és színrevitelétől a saját koruk társadalmi-politikai kérdéseinek megjelenítését is várták. A dráma színpada alkalmas volt arra, hogy a társadalmi feszültségeket és konfliktusokat artikulálja és színre vigye, s felkavaró és „megtisztító” (katartikus) hatásával csillapítsa, vagy legalábbis a fikció világában átélhető és reflektálható jelenségekké formálja őket.

Színház és politika nemcsak tematikus vonatkozásokat tekintve kapcsolódtak akkoriban össze. Ezt az összekapcsolódást erősíthette vagy könnyíthette meg az a mediális sajátosság is, amely a két terület (mindenkori) hasonlóságában ragadható meg.

A politika és a színház médiumában a szereplők a nyilvános térben, mások szeme láttára és füle hallatára csapnak össze, s eközben különböző érdekeket, értékeket és szándékokat különböző cselekedetekkel, gesztusokkal, különböző diskurzusokban jelenítenek meg. Továbbá a szereplőknek (mindkét médiumban) az a célja, hogy a közönség véleményét, beállítódását megváltoztassák, a közönséget a maguk oldalára állítsák. A politika színháza és a színház politikája a „színházszerűség”, a teatralitás médiumában keresztezi egymást, Szophoklész Antigonéja pedig e kereszteződések egyik legfontosabbika.

forrás Simon Attila: A törvény Szophoklész Antigonéjában

Értelmezési lehetőségek

Kreón első monológjában tudatosan megalkotott programmal (sőt: uralkodói arculattal) lép alattvalói elé. Beszédének hívószava a haza („aki / A város ellenségének mutatkozik, / Az én barátom nem lehet”) és az igazság („míg én itt vagyok, / A jók jutalma bűnös kézre nem kerül, / S ki jó szívvel van városunk: hazánk iránt, / Azt életében s holtában megtisztalem”) – szigorú rendeletét is ebben a szellemben alkotja meg. Az új uralkodó tehát jó királyként lép színre, tragikus vétsége tulajdonképpen nem maga a rendelet, hanem ezzel kapcsolatos

hajthatatlansága, belátásának – a királyi méltóság félreértésével kapcsolatos – hiánya. (Kreón megítélésében egyébként érdemes azt a tény is figyelembe venni, hogy nem először uralkodik Théba felett. Eteoklész és Polüneikész felnőtté válásáig ő követte Oidipuszt a trónon, de a testvérek jogát az uralkodásra sosem vonta kétségbe. Most sem megragadta a hatalmat, hanem az jog szerint rászállt. Egyszerűsítésnek tűnik tehát az a megközelítés, hogy viselkedése hataloméhségével, netán egyenesen „zsarnoki hajlamaival” magyarázható.)

Antigoné vele szemben a testvéri szeretetre („Bizony dicsőbb nevet nem is szerezhettek, / mint avval, hogy testvérem eltemettem én”) és az örök isteni törvényre hivatkozik („Parancsaidban nem hiszem, hogy oly erő / Lehet, mely engem istenek nem változó / Íratlan törvényét áthágni kényszerít”), a későbbiekben pedig – Kreón makacsságával szembesülve – a zsarnokság ellen emel szót.

Kettejük vitájában ugyanakkor Kreón eleinte józansággal érvel – a következő jelenetben pedig még egyszer összefoglalja rendeletével és uralkodói jogkörével kapcsolatos nézeteit – ezúttal már Haimónnak. Érvelése világos és megalapozott: 1. Antigoné megszegte az uralkodói rendeletet; 2. a nép nem érheti hazugságon királyát; 3. egy rokontól – még sokkal inkább, mint egy idegentől – nem tűrheti a rendbontást; 4. hiszen csak az lehet igazságos a közéletben, aki otthon is helyt tud állni; 5. a király szavát követni kell, még ha jogtalan is (!); 6. a fejtelenségnél ugyanis nincs veszélyesebb a városra nézve.

Különösen érdekes, hogy Kreón nyitva hagyja tévedése lehetőségét, következésképpen makacssága nem pusztán önzésére vagy zsarnoki hajlamára, hanem az uralkodással kapcsolatos elveire vezethető vissza. Érveléséből világossá válik: Antigonénak nem azért kellett volna engedelmessé válnia, mert ő Kreón, hanem azért, mert ő a király. Hiába azonban minden logika, a kristálytisza ráció egyszerűen kevés, hogy felmérje Antigoné és Haimón álláspontjának talán legerősebb motivációját: a természetes emberi érzelmeket. Ezzel magyarázható, hogy a két vita valójában látszólagos, a partnerek ugyanis nem egy nyelvet beszélnek.

Ezzel szemben a közvélemény, a polgárok szava, Haimónnak a dráma eredeti hallgatósága számára bizonyára különösen fontos érve, valamint isteni és emberi törvény feszültsége, amelyre Antigoné (s később Teiresziász) hivatkozik, a ráció nyelvén is kétségbevonhatatlan. A görögök hite szerint a temetetlen holtnak nincs helye a túlvilágon, lelke viszont az alvilág isteneit illetné, a végtisztesség megadása így nem csupán az emberi erkölcs, a közösség ősi törvényei, de az istenek tisztelete szempontjából is fontos. Nem csoda, ha a távolságtartással ábrázolt, ingadozó és gyáva tömeg, a thébai vének kara is tartózkodik attól, hogy közvetlenül részt vegyen a rendelet végrehajtásában („Ilyen teherhez ifjabb vállakat keress”). Hogy Kreón ezekre az érvekre sem hallgat, vagyis végül mégis hátat fordít az észszerűségnek, elsősorban uralkodói tekintélyének korlátolt értelmezésével magyarázható.

(forrás: *nkp.hu*)

Schadewaldt szép megfogalmazása szerint így hatja át az Antigonét az a mindeneget megrendítő rejtett működés (“ein geheimes Walten”), amelynek csak pillanatokra tudnak ellenállni, amivel szemben nincs is ellenállás, hiszen a meghozott döntés, a kihirdetett parancs végig magával ragadja a tragédia alakjait, mintegy ennek mentén rendeződnek el és alakítják ki tevőlegesen, vagy éppen szemlélő viszonyukat a mű alakjai. Ebből a szempontból figyelemre méltó, ahogy Schadewaldt előadásában hangsúlyozta, hogy míg Antigoné statikus, addig

Kreón fejlődik, jóllehet kényszerítő fordulat szembesíti azzal, hogy döntése mit is eredményezett, milyen véget idézett elő maga és szerettei, valamint a polgárok számára. Antigoné a kihirdetett parancs folytán válik azzá, ami, vagyis kinyilvánítja akaratát. Amit meg kell értenünk Kreón esetében: ez a fejlődés nem azt jelenti, hogy jobbá válik, hanem kiderül, mi lett volna a lehető legjobb az adott szituációban (hiszen a háború véget ért!), azt jelenti tehát, hogy élet-viszonyai tisztázódnak, és maga – s ezzel a néző számára is kitűnik a döntés hibája – az elvétett döntés, amely kerülő úton állítja az alakot vissza abba a helyzetbe, amit tisztázni kívánt. Magán ismeri/ismerteti fel tettének rossz mivoltát. Végül úgy áll előttünk, mint aki hagyománytagadó és szeretet nélküli döntésével mindent lerombolt.

forrás: <https://www.jelenkor.net/archivum/cikk/1678/tragedia-es-jellem>

Így néz ki tehát a darab cselekménye röviden, amely attól függően értelmezhető az athéni politikai kultúrának a politikai realizmussal kapcsolatos nézetei kontextusában, hogy milyen választ adunk arra a kérdésre, hogy jogos volt-e Kreón parancsa Polüneikész testének temetetlenül hagyására, avagy másként, mit gondolunk Antigoné tettének indokoltságáról. Ha konfliktusukban Kreón oldalára állunk, akkor ez a tragédia természetesen nem szól a zsarnokságról, bár amennyiben feltételezhetjük, hogy Polüneikészt erkölcsileg helyes lett volna eltemetni, akkor a realizmus pozitív változatát esetleg beleláthatjuk a tragédiába. Ha viszont azt gondoljuk, hogy Antigoné oldalán az igazság, akkor Kreónt normaszegéssel kell vádolnunk, és ez elég egyértelműen uralma zsarnoki vonásai felé tereli az értelmező figyelmét. Ebben az esetben pedig az Antigoné leginkább a zsarnokságot és a politikai rend ingatagságát moralista módon értelmező darabként jellemezhető.

Habár, ahogy jeleztem is már, a magam részéről inkább a második felfogás felé hajlok, a helyzet az, hogy Szophoklész Antigonéjáról mind a mai napig újabb és újabb, homlokegyenest eltérő értelmezések születnek, s így nagyon nehéz egyértelműen megállapítani, hogy miről szól valójában ez a nagyszerű tragédia.

Van ugyanis, aki például a fent elmondottakkal ellentétben Iszménét látja az igazi főhősnek. Van olyan is, akinek a szemében két törvény ütközik Antigoné és Kreón összecsapásában. Van, aki szerint Antigoné demokratikus forradalmár lázadó; van, aki szerint lázadónő; van, aki szerint halál után vágyakozó nő stb. Kreónt sem törvényszerű zsarnoknak látni, hiszen vannak a tragédia szövegében arra utaló jelek, hogy ő a közösséget képviseli az egyénnel szemben. Hogy lehetséges ez?

Úgy gondolom, a darab nyitja, hogy az Antigoné számos dilemmát, morális döntési problémát mutat be, számos ellentmondással a karakterek viselkedésében, amit tovább bonyolít Szophoklész dramaturgiájának egyik kedvelt eszköze, az irónia, ami szinte minden megszólalást kétértelművé tesz a színpadon. Kifejezetten könnyű tehát eltérő irányokba vinni a darab értelmezését. S ami a legfőbb, egyáltalán nem egyszerű eldönteni azt sem, hogy az egyes dilemmák mennyiben voltak egyáltalán a nézők szemében dilemmák, hogy kinek a problémáival azonosulhatott a kortárs néző, és hogy ő mit tarthatott morálisan helyesnek és mit nem.

forrás: Szűcs Zoltán Gábor: Realizmus és moralizmus az Antigonében

Kreón realizmusa számos elemből áll össze: mélyen foglalkoztatja a hatalom instabilitása; negatív morálintropológiája az embereket alapvetően rosszra hajlóknak, anyagiasaknak, irigyeknek festi le; a politikai autoritást nem az igazságosságból, hanem a káosz elkerülésének szükségességéből vezeti le. Zsarnoksága is könnyen értelmezhető úgy, mint logikus válasz erre a realista politikaképre: a zsarnok az erősebb jogán uralkodik, és mindaddig marad

hatalmon, amíg gyengének nem mutatkozik. Ám a zsarnokság bukása is abban rejlik Szophoklész szerint, hogy erre a realista politikaképre épül. A zsarnokság maga teszi saját politikai rendjét instabillá azáltal, hogy kiiktatja a politikából a nemesebb motivációk, erkölcsi normák szerepét, és mindent alantas politikai szándékokra vezet vissza.

forrás: Szűcs Zoltán Gábor: Realizmus és moralizmus az Antigonében

Fordításbeli különbségek

„Sok van, mi csodálatos, / De az embernél nincs semmi csodálatosabb” – ezzel a két sorral kezdődik az Antigoné és Kreón vitáját megelőző álló kardal, amely valószínűleg a legismertebb Szophoklész-részlet. A kar szerepe az antik drámákban meglehetősen összetett. Megvilágítja a drámai cselekményen kívül történt eseményeket, véleményt formál, és dalaival intenzív párbeszédet alakít ki a színpadi történésekkel. Nagy jelentősége van annak, hogy Haimón távozása után a kar a legyőzhetetlen Erószról énekel, mint ahogy annak is, hogy a cselekmény egyik legfeszültebb pontján a fenti sorokkal kezdi énekét.

Szophoklész nem fogalmaz olyan egyértelműen, mint Trencsényi-Waldapfel Imre fordítása, a leggyakrabban idézett magyar változat. (A kiemelt idézetek az ő fordításából származnak.) Az általa használt szó (deinosz) roppant ellentmondásos, jelentése lehet rendkívüli, különös, furcsa, hatalmas, erős, rossz, gyászos, rettenetes, szörnyű, félelmetes, veszélyes. A kardal hatása nem kis részben azon alapul, hogy az emberi természet összetettségét képes bravúros tömörséggel megragadni. Az Antigoné és Kreón közötti konfliktus előhangjaként olvasva a himnikus szöveg a helyzet összetett voltára, az ítéletek viszonylagosságára mutat rá. A kardal tartalma egyik szereplőre sem vonatkoztatható egyértelműen, vagy másként szemlélve: mint emberekre, mindkettejükre egyformán érvényes.

forrás: nkp.hu

Segítő kérdések a darab elolvasása/megtekintése előtt:

- Az Antigonében az isteni és az emberi törvények állnak szemben egymással. Mik lehetnek a modern világunk isteni törvényei? Miket gondoltok egyetemesen elfogadott szabályoknak?
- Voltatok-e már olyan helyzetben, hogy megszegtetek egy szabályt, mert úgy éreztétek, hogy úgy a helyes? Mi volt ez a helyzet?

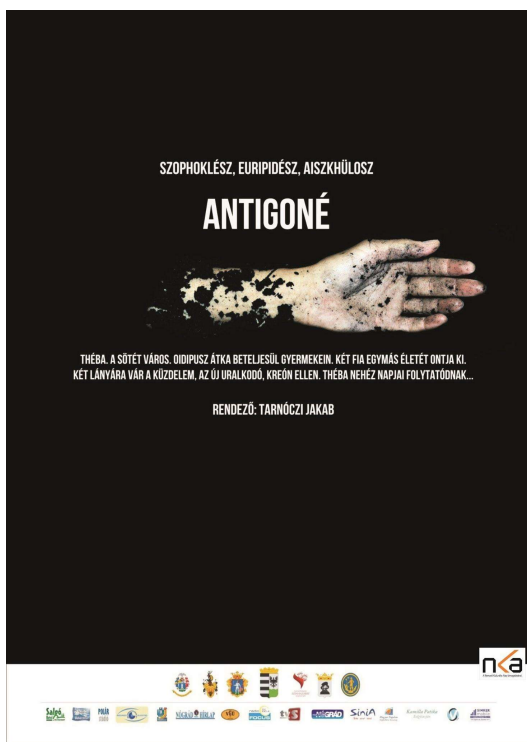
Segítő kérdések a szöveg elolvasása után, de az előadás megtekintése előtt:

- Írjatok két pozitív és két negatív tulajdonságot a következő karakterekhez!
Antigoné, Kreon, Haimon, Iszméné
- Szerintetek elkerülhető lehetett volna a tragédia? Ki vagy kik azok a szereplők, akik szerintetek megakadályozhatták volna és hogyan?
- Szerintetek mi lehet az oka, hogy még ma is készülnek újabb és újabb Antigoné rendezések és a színházak még a 21. században is játsszák az előadást?

Feladatok az előadás megtekintése előtt

1. Plakát összehasonlítás

Vizsgáljátok meg az alábbi Antigoné plakátokat! Melyik plakáthoz milyen előadást vagy filmet képzeltek el? Gyűjtsetek 7-7 jellemzőt minden elképzelt előadáshoz/filmhez!

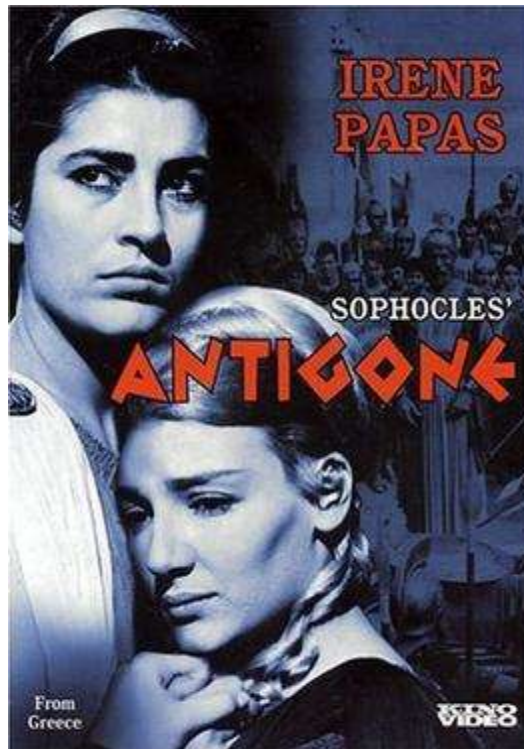
1.

2.

3.

4.

SOPHOKLES. ANTIGONE.

Fordította: Csiky Gergely

Molnár G. Nóra · Varga Lili · Varga Mária
Sághy Tamás · Andrassy Máté · Kovács Tamás
Derzsi János · Kricsár Kamill
Varga Gabriella · Kádas József

Dramaturg: Tucsni András · Díszlet-, jelmeztervező: Vereckei Rita
Zenei vezető: Dobri Dániel · Zene: Cseh László, Mayer József, Kricsár Kamill,
Mayer József, Király István · Ügyelő: Kalmár Johanna
Rendezőasszisztens: Tusz Regina · Ságók: Weil Szilvia, Murányi Eszter
Rendező: Nagy Péter

További információ és jegyvásárlás: Szervezési és Jegyiroda
8900 Szekesfehérvár, Fő utca 8. | Telefon: 22/503-500
Nyitva: hétfőtől-péntekig 10:00-18:00
Csoportos jegyvásárlás: Csiki Petra szervező +36-70/66-99-400
Kilihi Adrián szervező: +36-70/66-99-700 | vorosmartyinhaz.hu

5.

2. Konfliktusos dráma

Az Antigone úgynevezett konfliktusos dráma, azaz olyan dráma, melyben két (vagy több) ellentétes akarat csap össze. Ezeket általában egy-egy személy hordozza. Nagyon fontos, hogy a két ellentétes akarat nem érvényesülhet egyszerre, ebből adódik a konfliktus. Mivel mindkét fél nem "győzhet", a mű végére az egyiknek el kell buknia.

Gyűjtsetek olyan filmeket, sorozatokat, könyveket vagy színdarabokat, amik szerintetek a fenti definíció alapján konfliktusos drámának minősülnek!

3. Kreón beszéde

A. Kiscsoportokban olvassátok el közösen Kreón első beszédét! Emeljétek ki azokat a részeket, amiket lehet politikai szlogenként is értelmezni! Válasszatok ki egy szlogent és állóképpen mutassátok meg, milyen plakátot képzeltek el ehhez a szlogenhez!

Jó férfiak, nagy megrázkódtatás után
A várost újra talpra állni engedik
Az istenek. S én szolgát küldtem értetek,
Hogy hozzám jöjjetek, de csak ti, senki más,
Mivel tudom, míg Láiosz trónszéke állt,
Ti tiszteltétek őt, utána Oidipuszt,
S bár elbukott, hűségesek maradtatok,

Tanácsotokkal támogatva két fiát.
De most, hogy íme ők a kettős sors alatt,
De egy napon s egymásra törve estek el,
Szégyenletes sebbel, mit testvérkéz ütött,
Az elbukottakról a vérrokon jogán
Rám szállt minden hatalmuk és enyém a trón.
De egy-egy emberről bizony mindig nehéz
Kitudni, lelkében mi gondolat lakik,
Míg nem mutatja meg törvény s uralkodás.
Ki egy egész város felett uralkodik,
S nem tart ki, bár az elhatározása jó,
Ha nyelvére a rettegés fékét veti,
Mindig hitványnak tartottam s tartom ma is.
És azt, ki bármi jó barátot többre tart
Saját hazájánál, becsülni nem tudom.
Mert én, a mindent látó Zeusz legyen a tanum,
Nem hallgatok, ha látom, hogy leselkedik
Romlás a polgárokra üdv helyett, s aki
A város ellenségének mutatkozik,
Az én barátom nem lehet, mivel tudom,
A város ment meg minket is; hajója míg
Békén halad, barátunk lesz, amennyi kell.
Hazánkat ily elvekkel én nagygyá teszem,
S ezekkel egy töről szakadt parancsom is,
Mit most az Oidipusz fiakra hirdetek,
Ezért a városért harcolt Eteoklész,
Ezért forgatva dárdáját esett is el,
S én végtisztességét megadni rendelem,
Mint illik és a hős halottaknak kijár.
De Polüneikészt, bár egy test, egy vér vele,
Mivel hazája és az ősi istenek
Ellen hozott hadat; míg számkivetve volt,
S vár fokára lángot vetni készen állt
S a testvér vérét inni s üzni mint rabot,
Hát városszerte meghirdetni rendelem,
Hogy eltemetni s megsíratni sem szabad.
De hagyni kell, heverjen ott a póre test,
Kutyák s a dögmadar undok zsákmányaként.
Igy tartom én helyesnek, s míg én itt vagyok,
A jók jutalma bűnös kézre nem kerül,
S ki jó szívvel van városunk: hazánk iránt,
Azt életében s holtában megtiszttelem.

B. Az Antigoné a thébai mondakör része. Elevenítsük fel, hogy mi történt az Antigoné cselekménye előtt Thébaiban!

Laiosz király jóslatot kapott, miszerint a saját fia fogja megölni őt és feleségül veszi majd saját anyját. Ezért az ezután születő gyermekét egy szolgára bízta, hogy ölje meg. De a szolgának

megesett a szíve a gyermekek, összekötözött lábbal (Oidipusz dagadtlábút jelent) csak letette, hátha valami jótét lélek megkönyörül rajta. Így is történt, Oidipusz Korinthoszbba került és az ottani király gyermekeként nőtt fel. Ám egy lakomán valaki "cserélt gyereknek" nevezte, ekkor kezdett gyanakodni, elment a delphi jósdába, ahol ugyanazt a jóslatot kapta, mint apja. Hogy a borzalmas jóslat beteljesedését megakadályozza, elhagyta korinthoszt, és elindult a Théba felé vezető úton.

De apja, Laiosz is épp elment Delphoiba újabb jóslatért. Egy hármass keresztnél összetalálkoztak. Egyik sem tudta a másikról, kicsoda, de egyik sem volt hajlandó félreállni a másik útjából. Összeverekedtek, és a fiatalabbik - Oidipusz - agyonütötte az idősebbet. Oidipusz folytatta útját.

Útközben megküzdött a Thébait sanyargató szfinxszel. Thébaiba érve a város megmentőjeként ünnepelték, és jutalomból hozzáadták feleségül az özvegyen maradt királynét. Született is négy gyermekük, Eteoklész, Polüneikész, Antigoné és Iszméné. Évek múlva csapások sújtották a város lakosságát, a jóslat szerint csak akkor szűnnek meg, ha Laiosz király gyilkosa elnyerte büntetését. Oidipusz nyomozni kezdett, és csak ekkor derült ki a szörnyű igazság. Iokaszté királyné felakasztotta magát, Oidipusz kiszúrta a saját szemét és elbújdosott. A két fiú megegyezett, hogy felváltva uralkodnak. De egyszer az egyik, Eteoklész nem akarta átadni az uralkodást testvérének. Ezért Polüneikész szövetségeseket keresett, és megtámadták Thébait. Mind a hét szövetséges meghalt a támadás során, a két fivér egymás kezétől esett el.

C. Képzeljétek magatokat egy átlagos thébai polgár helyébe, aki a város lakójaként volt szemtanúja és elszenvedője a történeteknek. Mit érezhet Kreón beszéde után? Csoportokban írjatok egy 4-4 megszólalásból álló párbeszédet két thébai polgár között! az egyikük bizakodóan, a másikuk kételkedően forduljon Kreón trónrakerüléséhez! Ha kész, a csoportok két-két tagja olvassa fel a párbeszédet!

4. Rendezői koncepció

Amennyiben már olvastátok a drámát, rendeződjétek négy kiscsoportba! Minden kiscsoport kap egy karaktert: Antigonét, Kreónt, Haimónt vagy Iszménét. Minden csoportban legyen legalább 1-2 fő, aki rendelkezik internetkapcsolatos okostelefonnal. Az adott karakterhez keressetek egy olyan (akár külföldi) színészt, akit el tudtok képzelni ebben a szerepben, keressetek hozzá olyan képeket, amik bemutatják, milyen jelmezt képzeltek el a szereplőhöz, valamint keressetek egy képet egy olyan helyszínről, amit el tudtok képzelni az általatok kitalált előadás helyszínéül. A koncepció teljesen rátok van bízva, nem szükséges, hogy korabeli helyszínt és jelmezeket válasszatok! Mutassátok be a választott képeket a többi csoportnak!

Feladatok az előadás megtekintése után

1. Élménybeszámoló

Osszátok meg egymással, kinek milyen élmény volt a színházi előadás! Miben volt más, mint az elvárásaid? Mit gondoltok a színészi játékról, a díszletről és a jelmezekről? Mi volt számotokra a legnagyobb meglepetés és mi volt a legemlékezetesebb eleme?

2. Kreón és Antigoné

A. 3-4 fős csoportokban gyűjtsétek össze az alábbi táblázatban, hogy milyen érzelmeket fedeztetek fel a két szereplőn az előadás különböző pontjain! Próbáljátok meg egy-egy jelenethez több érzelmet gyűjteni

	A temetés kiderülése előtt	A temetés kiderülése után, de a tettes elfogása előtt	Amikor kiderül, hogy Antigoné temette el Polüneikészt	A halálos ítélet kihirdetése után	A darab végén
Kreón					
Antigoné					—

B. Továbbra is csoportokban keressetek mindkét szereplőhöz olyan testtartásokat és gesztusokat, amelyek tükrözik azokat az érzelmeket, amiket az adott jelenethez gyűjtöttetek! Válasszatok egy-egy pózt mindegyik jelenethez, majd úgy mutassátok meg egymásnak, hogy először minden csapat Kreónja és Antigonéja az első jelenethez tartozó pozíciót veszi fel, majd a másodikat és így tovább! Milyen hasonlóságok és eltérések vannak az egyes csoportok megoldásai között?

- C. A csoportok egyik fele írjon Iszméné nevében egy olyan jellemzést Antigónéről, amit Iszméné közvetlenül a drámában lévő első beszélgetésük után fogalmazna meg! A csoportok másik fele pedig Haimón nevében írjon egy jellemzést apjáról, Kreónról, olyat, ami azt mutatja be, hogyan láthatta fia apját dráma cselekménye előtt!
A jellemzések térjenek ki a rossz és jó tulajdonságokra, valamint meséljen a két szereplő kapcsolatáról is!

3. Az Antigoné aktualitása

- A. Számotokra mi lehet az előadás üzenete? Milyen olyan (akár a közelmúltban bekövetkezett) történelmi eseményt tudtok felidézni, amiben a hatalom erőszakosan lépett fel az ellene felszegülőkkel szemben? Mi állhat a hatalommal való lázadással szemben? Mi miatt lázadt fel Antigoné, mi volt a motivációja? Miért érezhette Kreón jogosnak az általa hozott parancsot?
- B. Az előadás díszletét részben Aleppo, Szíria egyik városa inspirálta. A szír polgárháború során Aleppo 2012 és 2016 között ostrom alatt állt, az ostrom jelentős polgári áldozatokkal járt, valamint az épületek nagy része is megrongálódott vagy megsérült. Mit gondoltok, a rendező és a látványtervező miért Aleppót választotta a díszlet alapjául?

Aleppoi ostrom, forrás: hvg.hu

- C. Az alábbi képek szír művészek alkotásai. Mi jut eszetekbe, ha rájuk néztek? Kiscsoportokban gyűjtsetek mindegyik képhez öt főnevet, öt melléknevet, három igét és egy szólást/közmondást/idézetet, amire a kép alapján asszociáltok! Ehhez a feladathoz nyugodtan használhatjátok okostelefonotokat!

"Baggage series 2," Mohamad Hafez, 2017.

"Untitled," Sulafa Hijazi, Digital Media, 2012.

"MiG Kite," Tammam Azzam, Archival Print on Cotton Paper, 2012.

Források

1. <http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/20072sz/08.pdf>
2. https://www.nkp.hu/tankonyv/irodalom_9_nat2020/lecke_03_011
3. <https://www.jelenkor.net/archivum/cikk/1678/tragedia-es-jellem>
4. <http://kommentar.info.hu/uploads/2017/1/1581518292.pdf>
5. http://www.zentheshaz.hu/index.php?page=26&darab_id=19
6. <https://www.imdb.com/title/tt10260042/>
7. <https://www.imdb.com/title/tt0055375/>
8. <https://www.facebook.com/Dettre-G%C3%A1bor-Antigon%C3%A9-133095033425846/>
9. https://www.thasos.hu/sajat_fajlok/mitologia/Thebai%20mondakor.html
10. <https://www.arabnews.com/node/1827586/lifestyle>
11. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/syriasource/life-after-war-the-impact-of-conflict-on-syrian-artists/>